

.....
INHOUD
.....

Inleiding 7

Kleine maten 10

Grote jannen 20

Sportieve megasterren 29

Politieke reuzen 39

‘U bent langer, ik ben groter’ 52

Kunstpauzen 62

Vanuit de verte is iedereen klein 83

Geraadpleegde artikelen en literatuur 93

.....

INLEIDING

.....

Onderdeurtjes, opdondertjes, opneukertjes, garnalen en miezertjes: het zijn geen vriendelijke benamingen voor kleine mannen. Zelfs het politiek correcte ‘vertically challenged men’ kan aankomen als een mokerslag. Je ziet ze gemakkelijk over het hoofd, maar vergis je niet: het zijn vechters. Een aantal van hen, meer dan je op het eerste gezicht zou vermoeden, weet tot grote hoogten te stijgen en geniet aanzien, status, rijkdom en macht.

Tot het selecte gezelschap van wereldleiders behoren (of behoorden recentelijk) de kleine Silvio Berlusconi, Nicolas Sarkozy, Vladimir Poetin, Dmitri Medvedev, Mahmoud Ahmadinejad en de Geliefde Leider Kim Jong-il. Geen heilige boontjes, maar wel invloedrijk.

Over heilige boontjes gesproken: het hoogste ambt binnen de rooms-katholieke kerk, dat van paus, blijkt toe te vallen aan kleine of zelfs zeer kleine mannen.

Voetbalfans en sportjournalisten over de hele wereld bewonderen de kwaliteiten van Lionel Messi (bijnaam De Vlo), net zoals ze voorheen Diego Maradona de hemel in prezen. Beiden zijn klein. De beste voetballer van Nederland, Wesley Sneijder, blinkt al evenmin uit in lengte.

8 Het bioscooppubliek vergaapt zich aan Woody Allen, Tom Cruise, Dustin Hoffman, Al Pacino, Robert De Niro en Mel Gibson. Sterren als Paul Simon, David Bowie, Elton John en Bob Dylan worden nog steeds op handen gedragen. En als je erover nadenkt, zijn er zo veel grote kleine kunstenaars – van Picasso tot Polanski.

Welke vrouw zou zich niet willen laten kleden door Azzedine Alaïa (ongeveer 150 centimeter groot), die Madonna, Michelle Obama en Victoria Beckham als vaste klanten heeft? Lange mannen liggen dubbel om de grappen van Youp van 't Hek of de mimiek van Charlie Chaplin, en alleen al de stem van Marc-Marie Huijbregts bezorgt hun een glimlach.

Maar kleine mannen moeten vechten om zich staande te houden, en nog meer om op te vallen. Wat is het geheim van hun succes? Wat kunnen we

van hen leren? Welke voordelen heeft klein zijn? Wat betekent het Napoleoncomplex? Compenseren kleine politici hun lengte met supermachismo? Klopt het dat kleine mannen groot geschapen zijn? Waarom zijn pausen klein?

Dit zijn vragen waarop dit boek een antwoord geeft, en onthoud daarbij de uitspraak van Yoda, die met zijn 66 centimeter de slimste is van de Jedi-ridders in de film *Star Wars*: 'Beoordeel me niet op basis van mijn lengte maar op mijn innerlijke kracht.' De maker van *Star Wars*, George Lucas, meet 168 centimeter.

Voor alle kleine mannen: 'May the Force be with you.'

KLEINE MATEN

10

Wanneer is een man een kleine man? Dat verschilt aanzienlijk per land. Nederlandse mannen zijn lang in verhouding tot hun seksegenoten in de rest van de wereld. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) antwoordt dat de gemiddelde Nederlandse man 181 centimeter meet (cijfers uit 2009). Daarmee zijn ze niet de allerlangsten ter wereld; Zweedse mannen zijn net iets groter. Toch zijn Nederlanders het langste volk ter wereld, omdat de vrouwen hier groter zijn dan in Zweden.

De grootte van mensen wordt bepaald door – vooral – genen en daarnaast omgevingsfactoren zoals voeding, hygiëne en gezondheidszorg. Vergelijk die 181 centimeter grote Nederlander met mannen in Bahrein, gemiddeld circa 166 centimeter, of die in Chili, zo'n 170 centimeter, en Nederlandse mannen zijn reuzen.

De gemiddelde lengte varieert niet alleen per plaats maar ook in de tijd. In 1900 was de gemiddelde Nederlandse man volgens het CBS nog maar 169 centimeter groot. In 1955 was hij al gegroeid tot 175 centimeter, in 2000 was hij 180 centimeter.

Vroeger werden Nederlandse mannen gemeten vóór hun dienstplicht. Nu die is afgeschaft, gaat de meting via zelfrapportage. Het is dus niet uitgesloten dat er hier en daar een centimetertje bij wordt gesmokkeld.

Wanneer ben je een *kleine* Nederlandse man? Slechts 1 procent van de Nederlandse mannen was in 2009 kleiner dan 163 centimeter; 2,5 procent mat tussen de 163 en 168 centimeter en 11,3 procent was tussen de 168 en 173 centimeter. Kortom, de overgrote meerderheid (85,2 procent) is boven de 173 centimeter.

Dus je kunt zeggen: onder de 173 centimeter ben je een kleine Nederlandse man.

Klein zijn betekent afwijken van het gemiddelde. Dr. Thomas Pollet doet aan de Vrije Universiteit in Amsterdam onderzoek naar kleine mannen. Bij de vraag 'wat is klein' gaat hij uit van 1 of 1,5 keer de standaardafwijking van het gemiddelde van de populatie. Dat is een manier om uit te rekenen wanneer je buiten het gangbare patroon valt, omdat je kleiner (of juist groter) bent dan de meeste van je

seks- en leeftijdgenoten. Daarbij, zegt Pollet, bestaan er maten voor subjectieve lengtebeleving. Hij kan er, kortom, 'geen concreet cijfer op plakken'.

Wij doen het simpeler. Onder de 173 centimeter ben je een kleine man in Nederland, maar omdat we ook naar buitenlandse mannen kijken, houden we voor het gemak de grens aan van 170 centimeter.

De kleinste man ooit was volgens het *Guinness Book of Records* 57 centimeter. Dat record staat op naam van de Indiër Gul Mohammed (1957-1997). Hij stierf aan de gevolgen van roken.

12 Naast het fysiek meten van mannen is onderzoek gedaan naar psychologische lengtewaardering. Hieruit blijkt dat langere mannen een hogere sociale status hebben. Volgens een onderzoek van gedragswetenschappers Timothy Judge en Daniel Cable uit 2004 voelen klanten zich bij het kopen van een huis, het afsluiten van een verzekering of de aanschaf van een nieuwe auto het meest vertrouwd bij een langere verkoper. Werkgevers houden hier rekening mee tijdens de sollicitatierondes. Kleinere mannen maken minder kans op de begeerde verkoopbaan, ongeacht hun capaciteiten. Lengte betekent overwicht en dominantie en dat kan, gekoppeld aan charme, meer klanten tot een aanschaf verleiden.

Uit diverse studies blijkt dat hoe langer je bent, hoe hoger je salaris is. Onderzoek in 2004 uitgevoerd

aan de universiteit van North Carolina en de universiteit van Florida toont dat iedere inch (2,5 cm) in lengte 789 dollar extra inkomen per jaar betekent. De oorzaak zou zijn dat de subjectieve waardering voor het werk van langere mensen groter is. Vooral bij verkoop- en managementfuncties treedt het salarisverschil op. De onderzoekers noemden de uitkomst verontrustend omdat er maar enkele beroepen zijn, zoals dat van basketbalspeler, waarbij lengte écht een objectief voordeel geeft.

Bij de manier waarop we lengte beleven, en waarbij lang staat voor volwassen en beter, speelt opvoeding een belangrijke rol. Het begint bijvoorbeeld met je eerste plasje op de pot. Je ouders prijzen je de hemel in dat je nu 'een heel grote jongen bent', terwijl je nauwelijks kunt lopen. Een paar jaar later vertellen ze je dat grote jongens niet huilen als je lelijk bent gevallen: 'Ben jij nou een grote jongen?' In feite gaat dat nooit meer over.

Groot zijn geldt al snel als ideaalbeeld, blijkt uit talloze studies; het lijkt de sleutel tot succes. Lange mannen worden geacht tot meer in staat te zijn dan kleine. Ze stralen leiderschap uit. Lengte is een meetlat voor macht en respect en biedt een basis voor dominantie en zelfverzekerdheid. Kleine mannen voelen zich minder zeker in het gezelschap van langere mensen. De zegswijzen 'uit de hoogte doen' of 'op iemand neerkijken' voelen zij aan den lijve.